

Europa-
Kommissionen

Dine rettigheder til social sikring

i Danmark

Oplysningerne i denne vejledning er udformet og opdateret i tæt samarbejde med de nationale repræsentanter, der er tilknyttet MISSOC (Mutual Information System on Social Protection). Flere oplysninger om MISSOC findes på: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=da&catId=815>.

Denne vejledning indeholder en generel beskrivelse af de sociale sikringsordninger i de respektive lande. Du kan få nærmere oplysninger i andre MISSOC-publikationer, som alle er tilgængelige via ovennævnte link. Du kan også kontakte de kompetente myndigheder og institutioner, der er nævnt i bilag til denne vejledning.

Hverken Europa-Kommissionen eller personer, der handler på Kommissionens vegne, kan drages til ansvar for brugen af oplysninger i dette dokument.

Indholdsfortegnelse

Kapitel I: Indledning, tilrettelæggelse og finansiering	4
Indledning	4
Tilrettelæggelse af den sociale beskyttelse	4
Finansiering	5
Kapitel II: Sygehjælp	6
Hvornår har du ret til sygehjælp?	6
Hvad dækker ordningen?	6
Hvordan får du adgang til sygehjælp?	7
Kapitel III: Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge	8
Hvornår har du ret til sygedagpenge?	8
Hvad dækker ordningen?	8
Hvordan får du adgang til sygedagpenge?	9
Kapitel IV: Ydelser ved barsel	10
Hvornår har du ret til barselsydelser?	10
Hvad dækker ordningen?	10
Hvordan får du adgang til barselsydelser?	11
Kapitel V: Ydelser ved invaliditet	12
Hvornår har du ret til invaliditetsydelser?	12
Hvad dækker ordningen?	12
Hvordan får du adgang til invaliditetsydelser?	12
Kapitel VI: Alderspension og -ydelser	14
Hvornår har du ret til aldersydelser?	14
Hvad dækker ordningen?	15
Hvordan får du adgang til aldersydelser?	15
Kapitel VII: Efterladteydelser	17
Hvornår har du ret til efterladteydelser?	17
Hvad dækker ordningen?	17
Hvordan får du adgang til efterladteydelser?	17
Kapitel VIII: Ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme	18
Hvornår har du ret til ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme?	18
Hvad dækker ordningen?	18
Hvordan får du adgang til ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme?	19
Kapitel IX: Familieydelser	21
Hvornår har du ret til familieydelser?	21
Hvad dækker ordningen?	22
Hvordan får du adgang til familieydelser?	22
Kapitel X: Arbejdsløshed	23
Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?	23
Hvad dækker ordningen?	24
Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?	24
Kapitel XI: Forsørgelseshjælp	25
Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?	25
Hvad dækker ordningen?	25
Hvordan får du adgang til forsørgelseshjælp?	26
Kapitel XII: Langtidspleje	27
Hvornår har du ret til langtidspleje?	27
Hvad dækker ordningen?	27
Hvordan får du adgang til langtidspleje?	27
Bilag: Kontaktoplysninger for institutioner og relevante internetsider	28

Kapitel I: Indledning, tilrettelæggelse og finansiering

Indledning

De sociale sikringsydelser i Danmark omfatter:

- sygesikringsydelser, sygehusbehandling, fødselshjælp, syge- og barseldagpenge og revalideringshjælp
- ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme
- begravelseshjælp
- invalidepension
- folkepension og tillægspension
- arbejdsløshedsydelser
- familieydelser.

Da de fleste af de sociale sikringsgrene er obligatoriske, kræves der ingen formaliteter for at blive dækket af ordningerne. En undtagelse er arbejdsløshedsforsikringen.

Tilrettelæggelse af den sociale beskyttelse

Pensionsordninger

Alle danske statsborgere, der bor i Danmark, har ret til førtidspension, hvis de bliver invalide, før de fylder 65 år. Pensionssystemet (de sociale pensioner) forvaltes af kommunerne. Beskæftigelsesministeriet fører tilsyn med reglernes gennemførelse, men har ikke ret til at gribe ind i enkeltsager.

Lønmodtagere, der arbejder i mindst ni timer om ugen, modtager et tillæg til den sociale pension gennem ATP-ordningen (Arbejdsmarkedets Tillægspension).

Arbejdsløshedsforsikringen, delpensionen og efterlønnen er ordninger, der slår bro mellem arbejdslivet og pensionisttilværelsen. De administreres af Beskæftigelsesministeriet.

Sygesikring

Sygesikringen, der gælder for hele befolkningen, forvaltes og finansieres af de regionale og kommunale myndigheder. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse er ansvarligt for sygesikringsordningen. Alle, der bor i Danmark, er dækket af ordningen. Sygedagpenge udbetales af kommunen (efter Beskæftigelsesministeriets retningslinjer).

Familieydelser

De almindelige familieydelser og en række andre familieydelser administreres af de lokale myndigheder (efter Skatteministeriets og Social- og Integrationsministeriets retningslinje. Barseldagpenge udbetales af kommunen (efter Beskæftigelsesministeriets retningslinjer).

Arbejdsløshedsforsikring

Arbejdsløshedsforsikringen er frivillig. Der findes arbejdsløshedsforsikringer inden for forskellige brancher. Medlemsbidrag dækker en del af statens udgifter til arbejdsløshedsforsikringen og efterlønsordningen. Beskæftigelsesministeriet er ansvarligt for arbejdsløshedsforsikringen.

Finansiering

De danske sociale sikringsydelser er som hovedregel finansieret over skatterne (skatter til staten og kommuner) inklusive arbejdsmarkedsbidrag.

Kapitel II: Sygehjælp

Hvornår har du ret til sygehjælp?

Alle, der har bopæl i Danmark, har ret til sygehusbehandling, fødselshjælp og ydelser fra sygesikringen.

Når du flytter til Danmark, skal du registreres i folkeregisteret i din bopælskommune. Samtidig optages du i sygesikringen. Du får ret til lægehjælp og får tilsendt et sundhedskort.

Hvad dækker ordningen?

Ydelser, der dækkes af sygesikringen

Du har ret til følgende:

- lægehjælp hos din egen alment praktiserende læge
- speciallægehjælp efter henvisning fra din egen læge
- visse tandlægeydelser
- fysioterapi efter lægehenvi sning
- behandling hos kiropraktor
- fodterapi til visse patientgrupper efter lægehenvi sning
- psykologhjælp til visse patientgrupper efter lægehenvi sning
- medicin
- lægeordnede ernæringspræparater.

Lægehjælp og speciallægehjælp er gratis for personer i gruppe 1.

Sygesikringen dækker delvist udgifterne til de øvrige sygesikringsydelser efter de takster, der er fastsat i overenskomsterne mellem sygesikringen og behandlernes organisationer.

Medicintilskuddets størrelse afhænger af dine samlede årlige udgifter til tilskudsberettiget medicin. Der er ikke noget tilskud, hvis de samlede årlige udgifter er under 890 DKK (120 EUR). Tilskuddet stiger trinvis således: 50 % for medicinudgifter mellem 890 DKK (120 EUR) og 1 450 DKK (195 EUR), 75 % for udgifter mellem 1 450 DKK (195 EUR) og 3 130 DKK (421 EUR) og 85 % for udgifter over 3 130 DKK (421 EUR).

Børn under 18 år modtager altid mindst 60 % i tilskud til tilskudsberettiget medicin.

Sygehusbehandling

Hvis du har behov for behandling på sygehus, kan du frit vælge mellem alle offentlige sygehuse i hele landet, der varetager den pågældende behandling. Behandlingen er gratis. I de fleste tilfælde kræver en indlæggelse på sygehus en henvisning fra en læge, medmindre der er tale om en ulykke eller akut sygdom.

Du har ret til gratis forebyggende helbredsundersøgelser hos læge og jordemoder i forbindelse med graviditet og fødsel. Fødsel på sygehus eller en anden offentlig institution og jordemoderhjælp ved fødsel i hjemmet er gratis.

Hvordan får du adgang til sygehjælp?

Du bestemmer selv, om du vil være sikret i gruppe 1 eller gruppe 2, og du kan en gang om året skifte sikringsgruppe.

Hvis du vælger at være sikret i gruppe 1, skal du tilknyttes en bestemt praktiserende læge, der har overenskomst med sygesikringen. Hvis du får brug for behandling hos speciallæge mv., skal du normalt have en henvisning fra din læge.

Som gruppe 2-sikret kan du frit vælge læge og speciallæge. De modtager et tilskud fra sygesikringen, der svarer til sygesikringens udgift for en tilsvarende behandling af en gruppe 1-sikret patient. Lægen fastsætter selv sit honorar.

Børn under 16 år har samme læge og sikringsform som forældrene eller værgen.

Klager

Hvis du er utilfreds med en afgørelse, kan du indgive en klage inden for en frist på 4 uger, efter at du har fået meddelelse om afgørelsen.

Kommunens afgørelser om sygesikring kan indbringes for Patientombuddet.

Yderligere information findes hos Patientombuddet.

.

Kapitel III: Kontantydelse ved sygdom – sygedagpenge

Hvornår har du ret til sygedagpenge?

Sygedagpenge har til formål at opveje tabet af erhvervsindtægt som følge af fravær på grund af sygdom.

Det betyder, at alle, der har en løn, en indtægt, der erstatter en lønindtægt (f.eks. arbejdsløshedsdagpenge), eller en anden erhvervsindtægt, som i væsentlig grad skyldes deres personlige arbejde, har ret til dagpenge i tilfælde af sygdom. Det er normalt en betingelse, at indtægten er skattepligtig i Danmark.

Betingelser, der skal opfyldes:

For at få ret til sygedagpenge skal du være uarbejdsdygtig på grund af sygdom. Du skal også opfylde en arbejdsmæssig betingelse.

De arbejdstagere, der ikke får fuld løn under sygdom, har ret til sygedagpenge, som betales af arbejdsgiveren fra den første sygedag, på betingelse af at de har været beskæftiget hos den pågældende arbejdsgiver i 8 uger før sygefraværet og i mindst 74 timer i løbet af den periode. Du har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren i de første 30 dage i sygdomsperioden.

Hvis uarbejdsdygtigheden varer mere end 30 dage, eller hvis du ved sygdommens opståen ikke har ret til arbejdsgiverbetalte sygedagpenge, kan du bede om sygedagpenge fra kommunen på betingelse af, at du har haft forbindelse til arbejdsmarkedet i 26 uger før sygdommens opståen og i løbet af den periode har arbejdet mindst 240 timer.

Du har også ret til sygedagpenge, hvis du er medlem af en arbejdsløshedskasse og har ret til ydelser, hvis du i løbet af den seneste måned har afsluttet en erhvervsuddannelse af mindst 18 måneders varighed, eller hvis du er elev i lønnet praktik eller hvis du er i flexjob hos en privat eller offentlig arbejdsgiver.

Selvstændige erhvervsdrivende har ret til sygedagpenge fra kommunen efter to ugers sygdom, forudsat at de har drevet virksomhed i væsentligt omfang i mindst 18,5 timer om dagen inden for det sidste år, heraf 1 måned umiddelbart forud for sygefraværet.

Der findes endvidere en forsikringsordning for selvstændige erhvervsdrivende. Det er en frivillig ordning, som giver selvstændige mulighed for at få sygedagpenge i de to første uger af sygdomsperioden.

Hvad dækker ordningen?

Ydelsernes størrelse

Dagpenge beregnes på grundlag af den timeindtægt, som lønmodtageren ville have været berettiget til under sygefraværet. Hvis du er selvstændig erhvervsdrivende, beregnes dagpengene på grundlag af arbejdsfortjenesten af selvstændig virksomhed.

Ydelserne beløber sig til højst 3 940 DKK (530 EUR) om ugen. Den maksimale ydelse pr. time svarer til ovennævnte maksimale beløb divideret med det normale antal ugentlige arbejdstimer i henhold til de kollektive overenskomster (37 timer), dvs. 106,49 DKK (14 EUR). Dagpengene udbetales hver uge.

Arbejdstagere, der er delvist uarbejdsdygtige på grund af sygdom, kan få bevilget nedsatte sygedagpenge. De får udbetalt dagpenge for de timer om ugen, de ikke arbejder som følge af deres sygdom.

Varigheden af dagpengeydelse og opfølgning

Udbetaling af dagpenge ophører, når der er udbetalt dagpenge (eller den syge arbejdstager har fået løn) for mere end 52 uger i de foregående 18 måneder. Heri medregnes dog ikke den del af de første 30 dage af en sygefraværsperiode, hvor der er udbetalt dagpenge (eller løn), og perioder, hvor der er udbetalt dagpenge (eller løn) i forbindelse med graviditet, fødsel eller adoption. Der er forskellige muligheder for forlængelse af dagpengeperioden ud over de 52 uger.

Kommunen skal følge op på den syges sag for at sikre, at den pågældende bevarer sin tilknytning til arbejdsmarkedet. Den skal senest 8 uger fra fraværets begyndelse vurdere den pågældendes sag. Den anden vurdering finder sted indenfor tre måneder efter sygdommens begyndelse. Hvis du ikke vil blive rask indenfor tre måneder, men er i stand til at arbejde på deltid eller kan være i en form for lønnet arbejde, finder vurderingen sted hver tredje måned. Den første gang træffes der beslutning om udarbejdelse af en opfølgingsplan. Planen skal være udarbejdet senest umiddelbart efter den anden opfølgningssamtale.

Personer, der oppebærer social pension, eller som på grund af svigtende helbred kunne have opnået en sådan pension, og personer, der er fyldt 65 år, har kun ret til dagpenge i en periode på 26 uger inden for 12 måneder.

Hvordan får du adgang til sygedagpenge?

Du skal hurtigst muligt anmelde sygdomstilfældet til arbejdsgiveren, indenfor 2 timer efter at arbejdstiden er begyndt, medmindre en anden tidsbegrænsning er angivet i et medarbejdercirkulære eller tilsvarende. Hvis du gør det for sent, bortfalder retten til dagpenge indtil meddelelsen. Arbejdsgiveren kan forlange, at du inden for en rimelig frist ved en skriftlig erklæring eller på anden vis dokumenterer, at fraværet skyldes sygdom. Arbejdsgiveren kan også forlange en lægeerklæring, hvis det skønnes nødvendigt. Hvis du ikke forelægger den ønskede dokumentation, fortaber du normalt retten til dagpenge.

Du skal anmode om sygedagpenge fra kommunen 8 dage efter underretningsbrevet blev sendt via SDPI-løsningen (digital indberetningsløsning til brug for anmeldelse af sygefravær samt anmodning om refusion af sygedagpenge fra arbejdsgiveren eller arbejdsløsheds-kassen). Kommunen kan forlange en lægeerklæring, hvis den skønner det nødvendigt. Hvis du ikke forelægger den ønskede dokumentation, fortaber du normalt retten til dagpenge.

Såfremt en arbejdsgiver ikke udbetaler sygedagpenge, og kommunen finder det uberettiget, betaler kommunen forskud på dagpengene.

Kapitel IV: Ydelser ved barsel

Hvornår har du ret til barselsydelser?

Alle kvinder, der bor i Danmark, har ret til naturalydelser (sygebehandling).

Kontantydelse gives til lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, herunder medhjælpende ægtefæller. En kvinde, som har været beskæftiget de sidste 13 uger før barselsorloven, og som har arbejdet i mindst 120 timer i denne periode, eller som opfylder beskæftigelseskravet for selvstændige, har ret til dagpenge på grund af graviditet og fødsel eller adoption.

Hvad dækker ordningen?

Naturalydelser

Kvinder med bopæl i Danmark har ret til gratis fødselshjælp. Hjælpen omfatter forebyggende undersøgelser, gratis befordring i forbindelse med undersøgelser og fødsel, indlæggelse på sygehus eller jordemoderhjælp ved fødsel i hjemmet.

Kontantydelse

Der udbetales dagpenge ved barsel og adoption.

Dagpenge kan udbetales til moderen fra 4 uger før det forventede fødselstidspunkt og udbetales efter fødslen i 46 uger, hvoraf de sidste 32 uger kan deles mellem forældrene. Hvis en af forældrene genoptager arbejdet på nedsat tid, forlænges den periode, hvor der udbetales dagpenge, tilsvarende. Forældrene kan vælge at forlænge orloven til 40 eller 46 uger (efter de 14 uger), men modtager i så fald ikke mere i dagpenge, end der gives for 32 uger. Faderen har uafhængigt heraf ret til dagpenge i to uger inden for de første 14 uger efter fødslen.

Adoptionssøgende kan ligeledes få dagpenge i 46 uger efter barnets modtagelse i hjemmet.

Forældre i beskæftigelse kan udsætte en del af deres orlov. Den udskudte orlov skal afholdes, inden barnet fylder ni år.

Beløb

Dagpenge ved fødsel beregnes for lønmodtagere ud fra den pågældendes timeløn og antallet af arbejdstimer. Dagpengene udgør højst 3 940 DKK (530 EUR) pr. uge eller 106,49 DKK (14 EUR) pr. time (37 timer om ugen). Er man selvstændig erhvervsdrivende, beregnes dagpenge ved fødsel ud fra overskuddet af den selvstændige erhvervsvirksomhed. Beløbsgrænserne er de samme som for lønmodtagere.

Ferieydelse

Kvinder, der ikke har ret til fuld løn under barselsorloven, og som ikke er arbejdsløshedsforsikret, optjener en ferieydelse i orlovsperioden. Ferieydelsen

---

udbetales i det efterfølgende ferieår, der går fra den 1. maj til den 30. april. Man optjener kun ferieydelse, hvis man har været i arbejde i 12 måneder inden fødslen. Ferieydelsen svarer til barselsdagpengene.

Hvordan får du adgang til barselsydelse?

Ansøgning om dagpenge ved fødsel eller adoption skal indgives til kommunen inden otte uger efter barnets fødsel eller ankomst i familien. Arbejdsgiveren betaler dagpenge under fravær på grund af forebyggende graviditetsundersøgelser.

Kapitel V: Ydelser ved invaliditet

Hvornår har du ret til invaliditetsydelser?

Personer, hvis erhvervsevne er nedsat, således at de ikke kan forsørge sig selv ved erhvervsmæssig beskæftigelse, har uanset deres støttemuligheder i henhold til sociallovgivningen (f.eks. støttet beskæftigelse) ret til førtidspension.

Ret til pension i Danmark har:

- danske statsborgere
- personer, der er dækket af forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger
- andre udlændinge efter 10 års fast bopæl i Danmark.

Det er en betingelse for ret til pension, at du har haft bopæl i Danmark i mindst tre år mellem det fyldte 15. år og det tidspunkt, hvor du ansøger om pension.

Hvad dækker ordningen?

Der er forskellige pensionsbeløb for enlige og andre pensionister. Det afhænger både af den pågældendes egen indtægt og hans/hendes eventuelle ægtefælle/samlevers indtægt. Pensionen beregnes ikke ud fra den tidligere indkomst.

Ved kortere bopælstid fastsættes pensionen efter forholdet mellem bopælstiden og 4/5 af tiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Førtidspensionen bortfalder, når pensionisten fylder 65 (67) år og automatisk overgår til [folkepension](#). Brøkdelen af den fulde folkepension, der udbetales, svarer til brøkdelen af den fulde førtidspension, der var bevilget.

Pensionen udbetales månedsvis bagud. Førtidspension kan tidligst udbetales fra den første i måneden, efter at der er truffet afgørelse om pension, dog senest med virkning fra den 1. i måneden, efter at der er forløbet 3 måneder fra behandlingen af pensionssagen er påbegyndt.

Det er desuden muligt at få tildelt en merudgiftsydelse til dækning af de merudgifter, der er forbundet med et handicap. Der kan f.eks. være tale om udgifter til aflønning af hjælpere og udgifter til varme, medicin og særlige hjælpemidler. Beløbet fastsættes individuelt ud fra de forventede udgifter.

Hvordan får du adgang til invaliditetsydelser?

Du skal indgive ansøgning til den kommune, hvor du bor. Kommunen kan forlange en lægeerklæring, som lægen udfylder på en særlig blanket. Lægeerklæringen betales af kommunen.

Når kommunen modtager en ansøgning om førtidspension, skal den overveje alle andre muligheder for bevilling af hjælp, der findes i sociallovgivningen.

Den beslutter at behandle sagen som en førtidspensionssag, når det er dokumenteret, eller når det på grund af særlige omstændigheder er helt indlysende, at din erhvervsevne ikke kan forbedres gennem foranstaltninger som aktivering, revalidering, behandling eller andet.

Klager

Hvis du er utilfreds med kommunens afgørelse vedrørende retten til pension, kan du klage til Beskæftigelsesankenævnet.

Klagefristen er 4 uger.

Kapitel VI: Alderspension og -ydelser

Hvornår har du ret til aldersydelser?

I princippet har alle, der bor i Danmark, ret til folkepension (social pension), når de fylder 65 år. For personer, der er fyldt 60 år inden den 1. juli 1999, er pensionsalderen 67 år.

Der findes endvidere en tvungen tillægspensionsordning (ATP).

Folkepension

Ret til folkepension i Danmark har:

- danske statsborgere
- personer, der er dækket af forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger
- andre udlændinge efter 10 års fast bopæl i Danmark.

Det er en betingelse for ret til pension, at du har haft bopæl i Danmark i mindst tre år mellem det fyldte 15. år og det fyldte 65. (67.) år. Ret til fuld folkepension opnås efter 40 års bopæl i Danmark mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. (67.) år. Ved kortere bopælstid opnås ret til en pension svarende til 1/40 af fuld pension for hvert års bopæl i Danmark mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. (67.) år

Tillægspension

Alle lønmodtagere over 16 år, der er beskæftiget i Danmark, er omfattet af ATP-ordningen, forudsat at de arbejder mindst ni timer om ugen. Lønmodtagere, der overgår til selvstændig erhvervsvirksomhed, kan på visse betingelser bevare medlemskabet. Sådanne medlemmer betaler selv det samlede bidrag. Arbejdsgivere og lønmodtagere betaler i fællesskab bidrag til tillægspensionsordningen. Arbejdsgiveren betaler to tredjedele af bidraget og arbejdstageren en tredjedel. Arbejdsgiveren er ansvarlig for indbetaling af arbejdstagerens bidrag.

For medlemmer, der ikke er fuldtidsbeskæftigede, betales der enten to tredjedele, en tredjedel eller intet bidrag.

Der betales også bidrag for personer, som modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, syge- eller barseldagpenge, førtidspension (tildelt efter 2002), uddannelsesydelse, VEU-godtgørelse, ledighedsydelse, aktiveringsydelse, kontanthjælp, ydelse for tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af et handicappet barn osv.

Personer, der modtager delpension, fleksydelse og efterløn, har mulighed for at bidrage til ATP-ordningen, hvis de ønsker det. Førtidspensionister, der har fået tildelt pensionen før 2003, kan også bidrage til ordningen på frivillig basis. Medlemmer på frivillig basis indbetaler normalt halvdelen af bidraget selv.

Hvad dækker ordningen?

Folkepension

Folkepensionen består af et grundbeløb og et pensionstillæg. Grundbeløbet indtægtsreguleres efter pensionistens arbejdsindtægt ved personligt arbejde. Pensionstillægget reguleres efter pensionistens og den eventuelle ægtefælles/samlevers samlede indtægter.

Ved opsat pension forhøjes pensionsbeløbet med en procentdel, der beregnes efter aktuariske principper, i forhold til hvor længe pensionen udskydes. Det er ikke muligt at gå på pension, før man er fyldt 65 år.

Pensionen udbetales månedsvis bagud. Pensionen kan tidligst udbetales fra den første i måneden efter ansøgningens indgivelse. Pension udbetales normalt kun til pensionister med bopæl i Danmark eller en anden EU-medlemsstat.

Det er muligt at søge om helbredstillæg og varmetillæg. Pensionister, der er særligt vanskeligt stillet økonomisk, kan tildeles et personligt tillæg.

Tillægspension

ATP yder en livslang alderspension på anmodning fra det 65. år. Ydelsernes størrelse afhænger af medlemmets anciennitet i ordningen og bidragenes størrelse. Alderspensionen ydes normalt som en løbende ydelse, men mindre pensioner kan udbetales som en engangsydelse.

Hvis du først søger om ATP-pension, efter at du er fyldt 65 år, forhøjes pensionen med ca. 5-8 % for hvert år, du udskyder den, indtil du fylder 75 år. Det er ikke muligt at gå på pension, før man er fyldt 65 år.

Hvordan får du adgang til aldersydelse?

Folkepension

Din kommune giver dig besked om, at du kan søge om folkepension, når du nærmer dig pensionsalderen. Du behøver ikke at anvende et bestemt ansøgningsskema.

Personer, der bor i udlandet, får ingen påmindelse og skal selv henvende sig til Pensionsstyrelsen.

Hvis du er utilfreds med kommunens afgørelse vedrørende retten til pension, kan du klage til vedkommende sociale nævn. Hvis du er utilfreds med nævnets afgørelse, kan du klage til Ankestyrelsen. Klagefristen er 4 uger.

Tillægspension

De berettigede får normalt udbetalt deres ATP automatisk. Personer bosat i udlandet skal dog selv kontakte ATP. Ansøgningen sendes til [ATP](#).

Tillægspensionen udbetales normalt månedsvis forud til din konto i en bank eller sparekasse.

Hvis du er utilfreds med en afgørelse, der er truffet af Arbejdsmarkedets Tillægspension vedrørende medlemskab, bidrag eller pensionsret, kan du inden for en frist på fire uger indbringe afgørelsen for Ankenævnet for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Kapitel VII: Efterladte ydelser

Hvornår har du ret til efterladte ydelser?

ATP-ordningens ydelser til efterladte blev ændret i 2002. Den nye ordning gælder for bidrag, der er indbetalt efter den 1. januar 2002.

Efterlevende ægtefæller, samlevere og separerede ægtefæller samt børn har ret til ydelser.

Når et medlem dør, har den pågældendes ægtefælle/samlever og børn under 21 år normalt ret til et engangsbeløb fra ATP, forudsat at afdøde har været medlem af den nye ordning i mindst to år og har betalt bidrag svarende til to års fuldtidsarbejde. Samleverer skal have registreret sig personligt som sådanne hos ATP før dødsfaldet. Endvidere skal de have haft samme folkeregisteradresse i to år før dødsfaldet.

Der findes ingen social pensionsordning for efterladte.

Hvad dækker ordningen?

Følgende ydelser udbetales efter de nye regler. Alle efterladte, der har ret til ydelser, modtager i princippet et engangsbeløb på 50 000 DKK (6 725 EUR) før skat. Ydelserne til ægtefællen/samleveren afhænger af medlemmets alder ved dødsfaldet. De nedsættes gradvist fra 66 år og bortfalder helt ved 70 år.

Rettigheder efter de gamle regler består, selv om personen var 70 år eller derover ved sin død. Det betyder, at den efterladte ægtefælle altid kan få tildelt et engangsbeløb efter de gamle regler. Såfremt den efterladte har ret til et engangsbeløb efter både den gamle og den nye ordning, udbetales det højeste af de to beløb. De beløb, der tildeles børn efter de gamle regler, udbetales til hvert barn under 18 år og beregnes i hvert enkelt tilfælde.

Andre ydelser omfatter:

- Begravelseshjælp: Ved dødsfald kan sygesikringen udbetale begravelseshjælp, hvis afdøde havde ret til ydelser under sygesikringen. Beløbet (højst 9 900 DKK (1 332 EUR)) afhænger af afdødes familie- og formueforhold. Hvis den afdøde var under 18 år, modtager de efterladte et fast beløb uafhængigt af formuen (8 300 DKK (1 116 EUR)).
- Ægtefæller (og samleverer gennem mindst tre år) kan søge om efterlevelseshjælp. Efterlevelseshjælpen er et engangsbeløb, der er afhængigt af den efterladtes indtægt og formue. Det maksimale beløb er på 13 443 DKK (1 808 EUR). Der ydes ikke efterlevelseshjælp, hvis indkomsten er højere end 345 805 DKK (46 512 EUR) om året.
- Hjælp til forsørgelse tildeles efter behov.

Hvordan får du adgang til efterladte ydelser?

Du skal sende en ansøgning til ATP, hvis den afdøde boede eller de efterladte bor i udlandet.

Kapitel VIII: Ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme

Hvornår har du ret til ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme?

Loven om arbejdsskadesikring dækker principielt alle personer beskæftiget i Danmark eller på et dansk skib og selvstændige erhvervsdrivende, der har tegnet en forsikring. Arbejdsskadeforsikringen skal tegnes i et statsanerkendt forsikringselskab.

Forsikringen dækker skader som følge af ulykke eller påvirkning under arbejdet. Ulykken eller påvirkningen skal være pludselig eller strække sig over højst 5 dage. Forsikringen dækker ligeledes en række erhvervssygdomme, som er opført i en særlig fortegnelse, samt skade, som et levendefødt barn har pådraget sig som følge af moderens arbejde under graviditeten eller som følge af skadelig påvirkning af forældrene før befrugtningen. Derimod dækker forsikringen normalt ikke ulykkestilfælde, der indtræffer på vej til eller fra arbejde.

Hvad dækker ordningen?

Ydelserne består i:

- sygebehandling, optræning, hjælpemidler m.m.
- erstatning for tab af erhvervsevne
- godtgørelse for varigt mén
- erstatning for tab af forsørger
- overgangsbeløb ved dødsfald.

Lægebehandling og genoptræning

Tilskud til lægebehandling, som ikke er gratis i det nationale sundhedssystem, ydes i tilfælde, hvor det skønnes nødvendigt for at opnå den bedst mulige helbredelse eller sikre behandlingens resultater. Arbejdsskadestyrelsen beslutter endvidere, om yderligere udgifter er nødvendige til behandling, medicin, hjælpemidler osv. Såfremt den skønner, at disse udgifter er påkrævet i fremtiden, bliver de dækket af et engangsbeløb. Lægebehandling og genoptræning ydes kun, for så vidt den offentlige sygesikring ikke afholder udgifterne hertil, eller ydelserne ikke gives som led i behandlingen på et offentligt sygehus.

Sygedagpenge

Sygedagpenge er ikke omfattet af loven om arbejdsskadesikring. Når der er forløbet et år efter ulykkestilfældet eller sygdommens opståen, skal der så vidt muligt træffes en afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne og for varigt mén.

Erstatning for tab af erhvervsevne

Erstatning for tab af fremtidig erhvervsevne skal kompensere for det indtægtstab, som arbejdsskaden har forvoldt. Indtægtstabets størrelse er forskellen mellem den indtægt, skadelidte kunne have opnået, hvis skaden ikke var indtruffet, og den indtægt,

skadelidte må antages at kunne opnå, når skaden tages i betragtning. Der tilkendes kun erstatning, hvis den pågældende har mistet over 15 % af erhvervsevnen. Ved fuldstændigt tab af erhvervsevnen udgør ydelsen 83 % af årslønnen, og ved nedsættelse af erhvervsevnen en forholdsmæssig del heraf. Årslønnen kan dog ikke fastsættes højere end 474 000 DKK (63 755 EUR).

Erstatningen tilkendes normalt som en løbende ydelse, men kan omsættes til et kapitalbeløb, hvis tabet af erhvervsevne er mindre end 50 %. I andre tilfælde kan en del af erstatningen efter anmodning omsættes til et kapitalbeløb.

Godtgørelse for varigt mén

Godtgørelsen for varigt mén ydes for de varige ulemper i den daglige livsførelse, som skyldes skadens medicinske følger.

Erstatningen fastsættes ud fra ménets omfang (méngraden) og fastsættes på grundlag af tabelsatser. Erstatning for varigt mén udbetales som en engangsydelse,

Erstatning for tab af forsørger

En ægtefælle eller børn, som har mistet en forsørger, kan få udbetalt erstatning for tab af forsørger. Erstatningen, der fastsættes under hensyn til den efterladtes muligheder for at forsørge sig selv, ydes i højst 10 år og udgør 30 % af afdødes årsløn. Hvert barn modtager en løbende årlig ydelse på 10 % af afdødes årsløn (20 %, hvis den afdøde var eneforsørger af barnet), indtil barnet fylder 18 år (21 år, hvis barnet er under uddannelse).

Overgangsbeløb ved dødsfald

Formålet med overgangsbeløbet er at dække ægtefællens eller samleverens udgifter i forbindelse med dødsfaldet. Beløbet udbetales som en engangsydelse.

Hvordan får du adgang til ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme?

Arbejdsgiveren skal hurtigst muligt foretage anmeldelse af alle ulykkestilfælde til sit forsikringsselskab eller til Arbejdsskadestyrelsen. Hvis arbejdsgiveren har forsømt anmeldelsespligten, kan den tilskadekomne eller hans/hendes efterladte inden for et år selv rette henvendelse til forsikringsselskabet eller Arbejdsskadestyrelsen. Læger og tandlæger har pligt til hurtigst muligt at anmelde formodede erhvervssygdomme.

Udbetaling af ydelser

Ved ulykkestilfælde udbetales pensioner og engangsbeløb af vedkommendes forsikringsselskab. Ved erhvervssygdomme udbetales de af Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring.

Klager

Arbejdsskadestyrelsen afgør, om der foreligger en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, og om der er krav på erstatning og om dennes størrelse. Hvis du er utilfreds med en afgørelse truffet af Arbejdsskadestyrelsen, kan du indbringe den for Ankestyrelsen inden for en frist på 4 uger efter, at du har fået meddelelse om

afgørelsen. Klagefristen forlænges til 6 uger, hvis du opholder dig i Europa uden for Danmark.

Kapitel IX: Familieydelse

Hvornår har du ret til familieydelse?

Børne- og ungeydelse og børnetilskud

Retten til både børne- og ungeydelse og børnetilskud er betinget af, at

- barnet har fast bopæl i Danmark
- barnet ikke har indgået ægteskab
- barnet ikke er anbragt uden for hjemmet efter lov om social service og ikke forsørges af offentlige midler.

Endvidere er retten til børne- og ungeydelse betinget af, at indehaveren af forældremyndigheden er fuldt skattepligtig i Danmark.

Retten til børnetilskud er desuden betinget af, at barnet eller den af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har haft fast bopæl i Danmark i det seneste år eller — for så vidt angår retten til særligt børnetilskud — de seneste 3 år.

Ydermere skal ansøgeren have boet og arbejdet i Danmark i mindst 2 år indenfor de sidste 10 år før bevillingen af ydelsen for at få ret til den fulde ydelse (både børne-ungeydelse og børnetilskud). Kravet gælder personer af alle nationaliteter, både danskere og udlændinge)

Seks måneders ophold og arbejde i Danmark i referenceperioden giver ret til 25 % af ydelsens fulde beløb. Et års ophold og arbejde giver ret til 50 %, 18 måneder giver ret til 75 % og 2 år giver ret til ydelsens fulde beløb.

Børne- og ungeydelsen udbetales for alle børn under 18 år. I særlige tilfælde kan du også være berettiget til et eller flere børnetilskud.

Det ordinære børnetilskud ydes til børn af enlige forsørgere og til børn, hvis forældre begge modtager folkepension eller førtidspension. Aldersgrænsen er 18 år. Ekstra børnetilskud ydes til enlige forsørgere, hvis børn får ordinært tilskud. Der udbetales kun ét ekstra børnetilskud pr. forsørger, uanset antallet af børn.

Det særlige børnetilskud ydes i det tilfælde, hvor den ene eller begge forsørgere mangler, eller hvor en af forældrene eller begge forældre modtager folke- eller førtidspension. Det kan kombineres med det ordinære børnetilskud og det ekstra børnetilskud. Aldersgrænsen er 18 år.

Børnetilskud

Kommunerne kan yde tilskud til forældre, der passer deres egne børn i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud. Tilskuddet gives til forældre, der har opholdt sig i Danmark i syv ud af de seneste otte år, og som har børn i alderen fra 24 uger til seks år (kommunerne kan fastsætte særlige aldersgrænser).

Hvad dækker ordningen?

Børne- og ungeydelse og børnetilskud

Børnefamilieydelsens størrelse afhænger af barnets alder:

- for hvert barn i alderen 0-2 år: 1 422 DKK (191 EUR) pr. måned
- for hvert barn i alderen 3-6 år: 1 125 DKK (151 EUR) pr. måned
- for hvert barn i alderen 7-14 år: 886 DKK (119 EUR) pr. måned
- for hvert barn i alderen 15 - 17: 893 DKK (120 EUR) pr. måned.

Det ordinære børnetilskud er på 425 DKK (57 EUR) om måneden. Det ekstra børnetilskud er på 433 DKK (58 EUR) om måneden for en husstand (uanset antallet af børn).

Børnetilskud

Tilskuddet til pasning af egne børn kan ikke overstige 85 % af udgifterne til en plads i et kommunalt dagtilbud. Der kan højst udbetales tre tilskud pr. husstand.

Hvordan får du adgang til familieydelse?

Børne- og ungeydelse og børnetilskud udbetales kvartalsvis forud. Ydelserne udbetales normalt til barnets mor. Ungeydelse for børn mellem 15 og 17 år udbetales månedligt forud. Børne- og ungeydelsen udbetales af SKAT, mens børnetilskuddet udbetales af kommunen.

Børne- og ungeydelsen og det særlige børnetilskud udbetales i almindelighed automatisk uden ansøgning. Det ekstra børnetilskud og det ordinære børnetilskud til børn af enlige forsørgere udbetales kun efter ansøgning. Ansøgningen indgives til kommunen.

Fra 1. oktober 2012 administreres familieydelse af det centrale organ 'Udbetaling Danmark'.

Klager

Hvis du er utilfreds med en afgørelse om retten til børne- og ungeydelse eller børnetilskud, som kommunen har truffet, kan du klage til det sociale nævn, som findes i hvert amt. Fra 1. oktober 2012 skal klagen sendes til Ankestyrelsen. Spørgsmål om skattepligtsbetingelsen afgøres dog af Skat. Klager over disse beslutninger skal sendes til det lokale skatteankenævn. Klagefristen er i begge tilfælde 4 uger.

Kapitel X: Arbejdsløshed

Hvornår har du ret til arbejdsløshedsunderstøttelse?

I modsætning til alle andre former for social sikring er arbejdsløshedsforsikringen frivillig. Arbejdsløsheds-kasserne var oprindeligt knyttet til fagbevægelsen og er organiseret efter fag. Der findes i dag 27 arbejdsløsheds-kasser.

For at opnå ret til arbejdsløshedsunderstøttelse skal du være medlem af en arbejdsløsheds-kasse. Ellers er du ikke berettiget til arbejdsløshedsforsikringsydelse fra Danmark.

Hvem kan optages i arbejdsløsheds-kassen?

Personer, der har bopæl i Danmark, og som er mellem 18 og 63 år, kan optages i en arbejdsløsheds-kasse.

Optagelsen kan ske som fuld- eller deltidsforsikret, og man skal som medlem betale et arbejdsløshedsforsikringsbidrag.

Betingelser

For at have ret til dagpenge skal du være ledig, være tilmeldt et jobcenter, være aktivt arbejdssøgende og stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Retten til dagpenge opnås normalt efter et års medlemskab af en anerkendt arbejdsløsheds-kasse. Derudover skal du første gang, du anmoder om dagpenge, have haft arbejde som lønmodtager i 1.924 timer, som sammenlagt svarer til fagets fulde sædvanlige arbejdstid inden for de sidste 3 år eller i en tilsvarende periode have drevet selvstændig virksomhed i et væsentligt omfang.

Efterløn fra arbejdsløshedsforsikringen

Lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, der er medlemmer af en a-kasse, og som er fyldt 60 år, men endnu ikke 65 år, kan få efterløn. Overgang til efterløn kan ske fra såvel beskæftigelse som ledighed.

Aldersgrænsen for efterløn ændres fra 60 år. Den øges gradvist fra 2014. I 2023 vil den være 64 år for personer, som er født efter 30. juni 1959. I samme periode stiger pensionsalderen gradvist til 67 år. Den periode, hvor det er muligt at få efterløn, nedsættes gradvist, og den vil til slut være tre år.

Medlemmet skal have bopæl i Danmark, Grønland, på Færøerne eller i et andet EØS-land og skal som hovedregel have været medlem af en a-kasse siden det fyldte 30. år og i mindst 30 år. Der skal desuden have været indbetalt efterlønsbidrag i den samme periode, og medlemmet skal ved overgang til efterløn have ret til dagpenge.

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering og Center for klager om arbejdsløshedsforsikring under Arbejdsskadestyrelsen vil kunne oplyse om de nærmere betingelser for ret til efterløn mv.

Hvad dækker ordningen?

Arbejdsløshedsdagpengene udgør 90 % af den hidtidige arbejdsindtægt. Den højeste sats er på 788 DKK (106 EUR) om dagen, fem dage i ugen. For deltidsforsikrede udgør dagpengene højst to tredjedele af det beløb, der udbetales til en fuldtidsforsikret, dvs. 525 DKK (71 EUR) om dagen, fem dage i ugen.

Arbejdsløse, der opfylder visse betingelser med hensyn til beskæftigelsesperioden, har ret til 82 % af det højeste dagpengebeløb uafhængigt af deres tidligere løn.

Unge arbejdsløse, der netop har afsluttet en erhvervsmæssig uddannelse af 18 måneders varighed eller aftjent værnepligt, modtager op til 646 DKK (87 EUR) om dagen, fem dage i ugen i dagpenge.

For selvstændige erhvervsdrivende udregnes dagpengesatsen normalt med udgangspunkt i gennemsnittet af vedkommendes arbejdsindtægt i de to bedste hele regnskabsår, der er afsluttet inden for de sidste 5 år før ledigheden.

Et medlem, der opfylder betingelserne, kan modtage dagpenge i to år inden for en treårig periode.

Hvordan får du adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse?

Du skal sende en ansøgning til din arbejdsløshedskasse.

Klager

Du kan inden for en frist på fire uger indbringe en afgørelse truffet af arbejdsløshedskassen om medlemskab, dagpenge mv. for Arbejdsmarkedsstyrelsen eller Center for klager om arbejdsløshedsforsikring. Klager over direktørens afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg inden for samme frist.

Kapitel XI: Forsørgelseshjælp

Hvornår har du ret til forsørgelseshjælp?

Kontant- og starthjælp

Kontant- og starthjælp ydes til voksne, der i en periode ikke er i stand til at forsørge sig selv eller deres familie på grund af særlige omstændigheder (f.eks. sygdom eller arbejdsløshed). Ydelsen er familiebaseret og afhænger af din alder, om du har forsørgerpligt over for børn, og hvor længe du har boet i landet. Hjælpen gives til alle, der har lovligt ophold i Danmark.

Valget mellem kontant- og starthjælp afhænger af opholdskravet. For at få kontanthjælp skal du have opholdt dig i Danmark i syv år inden for de seneste otte år. I modsat fald tildeles du starthjælp, der udgør et mindre beløb.

Det er ikke muligt at få hjælp, hvis ansøgerens eller ægtefællens formue, herunder fast ejendom og løsøre, er tilstrækkelig til at dække parrets udgifter. Der ses dog bort fra beløb på op til 10 000 DKK (1 345 EUR) og for et ægtepar beløb op til 20 000 DKK (2 690 EUR). Mindre indtægter fra arbejde trækkes heller ikke fra i ydelserne. Kommunen afgør i hvert enkelt tilfælde, hvilke indtægter eller aktiver der ses bort fra.

Personer, der modtager kontant- eller starthjælp, har pligt til at tage imod ethvert rimeligt tilbud om aktivering eller deltage i andre foranstaltninger, der skal forbedre deres eller deres samlevers beskæftigelsesmuligheder, f.eks. jobsøgningskurser og virksomhedspraktik.

Boligyldelse til pensionister

Pensionister, der har fast bopæl i Danmark og bor i en helårsbolig, kan søge om boligyldelse. Der skal være køkken i boligen.

Hvad dækker ordningen?

Kontant- og starthjælp

Kontanthjælpen udgør 80 % af det højeste dagpengebeløb for personer med børn, der bor i Danmark, og 60 % for personer, der ikke har børn. Der gælder en særlig sats for unge under 25 år og for starthjælp.

Personer over 25 år, som har en stor forsørgerbyrde eller høje boligudgifter, kan søge om tillæg. Der kan i særlige tilfælde ydes hjælp til større uforudsete enkeltudgifter.

Personer, der modtager starthjælp og deltager i aktivering eller individuel jobtræning, har ret til tillæg til dækning af de udgifter, der er forbundet hermed.

Der er ingen grænse for, hvor længe man kan modtage hjælp, men beløbet nedsættes, hvis man har modtaget hjælp i seks måneder i træk.

Boligydelse til pensionister

Boligydelens størrelse afhænger af husstandens indtægt.

Hvordan får du adgang til forsørgelsehjælp?

Kontant- og starthjælp

Ansøgning indgives til kommunen. Kommunen behandler ansøgningen så hurtigt som muligt. Der er ikke fastsat særlige procedurer.

Boligydelse til pensionister

For at få boligydelse skal du sende en ansøgning til din kommune.

Kapitel XII: Langtidspleje

Hvornår har du ret til langtidspleje?

Alle borgere kan modtage personlig og praktisk hjælp, hvis de ikke er i stand til at varetage personlige og praktiske opgaver selv, for at de kan blive boende i hjemmet længst muligt og forhindre yderligere forringelse af deres fysiske og psykiske tilstand.

Hvad dækker ordningen?

Der ydes hjælp til personlig hygiejne og hjemmehjælp til personer, der har behov for det. Personer med betydeligt nedsat funktionsevne har ret til en ledsager.

Kommunen kan tilbyde personer, der har behov for det, et midlertidigt ophold på en sundhedsinstitution eller et plejehjem.

En familie eller person, der passer en person med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne, kan tilbydes aflastning efter individuel vurdering. Der kan bl.a. være tale om ophold på et dagcenter eller på et plejehjem.

Kommunen tager stilling til, om borgeren har behov for pleje, der ikke kan ydes i hjemmet. Hvis borgeren tilbydes en institutionsplads, kan han/hun vælge mellem de tilbud, der findes i kommunen, eller vælge et tilbud i en anden kommune.

Der findes ingen særlige kontantydelse.

Hvordan får du adgang til langtidspleje?

Plejeordningen forvaltes decentralt. Den personlige og praktiske hjælp leveres af kommunen, der behandler alle ansøgninger herom. Kommunens afgørelse skal baseres på en konkret individuel vurdering af behovet for hjælp.

Klager over afgørelser om personlig og praktisk hjælp sendes til kommunen. Hvis du ikke får medhold, sendes klagen videre til det sociale nævn.

Bilag: Kontaktoplysninger for institutioner og relevante internetsider

Nærmere oplysninger om de betingelser, der skal opfyldes, og individuelle socialsikringsydelser i Danmark kan fås ved henvendelse til de offentlige myndigheder, der forvalter ordningen for social beskyttelse.

Hvis du har spørgsmål om social sikring, der vedrører mere end ét EU-land, kan du finde kontaktoplysninger i Europa-Kommissionens fortegnelse over institutioner, der findes på: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Oplysning om, hvilken betydning forsikringsperioder, der er tilbagelagt i to eller flere medlemsstater, har på ydelserne, fås ved henvendelse til:

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 KØBENHAVN K
Tlf.: + 45 7220 5000
www.bm.dk

Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)
Kongens Vænge 8
3400 HILLERØD
Tlf.: +45 4820 4923
www.atp.dk

ATP-Ankenævnet
Ved Stranden 8
Tlf.: +45 7220 5000
DK-1061 KØBENHAVN K

Arbejdsskadestyrelsen
Sankt Kjelds Plads 11
P.O. Box 3000
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf.: +45 7220 6000
www.ask.dk

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S
Tel.: +45 3396 3600
<http://www.sfr.dk>

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K
Tel.: +45 3528 8100
<http://www.ams.dk>

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 KØBENHAVN K
Tlf.: +45 3392 9300
www.sm.dk

Pensionsstyrelsen
Njalsgade 72 C
2300 KØBENHAVN S
Tlf.: +45 3395 5000
www.penst.dk

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
1057 KØBENHAVN K
Tlf.: +45 7226 9000
www.im.dk

Sundhedsstyrelsen
Axel Heides Gade 1
2300 KØBENHAVN S
Tlf.: +45 7222 7400
www.sst.dk

Patientombuddet
Finsensvej 15
2000 Frederiksberg
<http://www.patientombuddet.dk>

Skatteministeriet
Nicolai Eigtvedsgade 28
1402 KØBENHAVN K
Tlf.: +45 7222 1818
www.skat.dk

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
Amaliegade 25
Postboks 9080
DK-1022 KØBENHAVN K
Tlf.: +45 3341 1200
www.ast.dk

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
P. O. BOX 9080
DK-1022 KØBENHAVN K
Tlf.: +45 3341 1200
www.ast.dk

Udbetaling Danmark
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tel.: +45 7011 1213
<http://www.atp.dk/wps/wcm/connect/udbetalingdanmark/ud.dk>